

ความต้องการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช

จรรยา บริบูรณ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2544

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

ISBN 974-9500-01-6

**NEEDS FOR DEVELOPMENT OF PRIMARY SCHOOL
ADMINISTRATOR'S SKILLS THE OFFICE
OF NAKHON SI THAMMARAT PRIMARY EDUCATION**

JUNYA BORIBOON

**Presented in Partial Fulfillment of the Requirement for the Master
of Education Degree in Educational Administration
Graduate School, Rajabhat Institute Nakhon Si Thammarat
Academic Year 2001
ISBN 974-9500-01-6**

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความต้องการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช
ผู้วิจัย	นางจรรยา บริบูรณ์
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	ดร. วีรวรรณ ศิริจิรกาล
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เขาวน ทัฬหิมทอง

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาทักษะการบริหาร ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ตามตัวแปร คือ ตำแหน่งวุฒิการศึกษา และประสบการณ์การบริหาร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 253 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา มีความต้องการพัฒนาทักษะการบริหาร ด้านความรู้ ความสามารถ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านเทคนิควิธีการ อยู่ในระดับมาก
2. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีตำแหน่ง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียน มีความต้องการพัฒนาทักษะการบริหารทั้งสามด้านไม่แตกต่างกัน
3. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรี หรือเทียบเท่า และผู้บริหารที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี มีความต้องการพัฒนาทักษะการบริหารทั้งสามด้าน ไม่แตกต่างกัน
4. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์การบริหาร น้อยกว่า 5 ปี 5-10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความต้องการพัฒนาทักษะการบริหารทั้งสามด้านไม่แตกต่างกัน

ABSTRACT

The Title Needs for development of Primary School Administrator's Skills
Under the Office of Nakhon Si Thammarat Primary Education.

The Author Mrs. Junya Boriboon

Program Study Administration

Chairman Thesis Dr. Veeravan Sirijirakal

Thesis Advisor Asst Professor Chao Thabthimthong

This research was to study the needs for development of the primary school administrator's Skills under the office of Nakhon Si Thammarat Primary Education according to the independent variables : positions, levels of education and experiences. The samples used in this study consisted of 253 primary school administrators. The instruments used to collect data were check list questionnaires. The data were analyzed by mean of arithmetic means, standard deviation, t-test and F-test.

The findings were :

1. The needs for development of the primary school administrator's skills under the Office of Nakhon Si Thammarat Primary Education, in all three aspects : conceptual skills, human skills and technical skills, were at the high level.
2. The primary school administrators having position as headmasters, principals, and directors, need to develop the administrative skills in all three aspects, not different.
3. The primary school administrators having bachelor's degrees and master's degree needed to develop the administrative skills in all three aspects, not differently.
4. The primary school administrators with different experiences – 5 years , 5-10 years, and more than 10 years, need to develop the administrative skills in all three aspects, not differently.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือ แนะนำอย่างดียิ่ง จาก ดร. วีรวรรณ ศิริจิรกาล ประธานกรรมการที่ปรึกษา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ เขาวน ทัฬหิมทอง กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำแนะนำ และข้อคิดต่างๆ ในการวิจัย ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ มาโดยตลอด ผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชิต ปุริโสคม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธงชัย มาศสุพงศ์ อาจารย์สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช และนายทวี พรหมแก้ว ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็น แนะนำ ในการสร้างแบบสอบถาม ตลอดจนผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการวิจัย และตอบแบบสอบถาม ขอขอบคุณครอบครัวบริบูรณ์และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์

ประโยชน์และคุณค่าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบอกแก่ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช และผู้มีพระคุณทุกท่าน

จรรยา บริบูรณ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	ง
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
ประโยชน์ของการวิจัย.....	9
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
การพัฒนาสถานศึกษาที่จะนำไปสู่การปฏิรูป.....	11
การบริหารการศึกษายุคใหม่.....	13
การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา.....	18
ทักษะการบริหารของผู้บริหาร.....	20
ความจำเป็นที่ต้องพัฒนาผู้บริหาร.....	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
งานวิจัยในประเทศ.....	40
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	44
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	46
ประชากร.....	46
กลุ่มตัวอย่าง.....	46
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	51

วิธีสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	51
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
สถิติการวิจัย.....	54
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	86
สรุปผลการวิจัย.....	88
อภิปรายผลการวิจัย.....	92
ข้อเสนอแนะ.....	95
บรรณานุกรม.....	98
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	104
ภาคผนวก ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	109
ภาคผนวก ค. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	111
ประวัติผู้วิจัย.....	116

สารบัญญัตราง

ตาราง

หน้า

1. แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอ.....47
2. แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอจำแนกตามตำแหน่ง.....48
3. แสดงจำนวนและค่าร้อยละจำแนกตามตำแหน่ง.....57
4. แสดงจำนวนและค่าร้อยละจำแนกตามวุฒิการศึกษา.....57
5. แสดงจำนวนและค่าร้อยละจำแนกตามประสบการณ์การบริหาร.....58
6. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการทักษะการบริหาร
ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกเป็นรายด้าน.....59
7. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการทักษะการบริหาร
ด้านความรู้ความสามารถ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง.....60
8. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการทักษะการบริหาร
ด้านมนุษยสัมพันธ์ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง.....62
9. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการทักษะการบริหาร
ด้านเทคนิควิธีการ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง.....64
10. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการทักษะการบริหาร
ด้านความรู้ความสามารถ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา.....66
11. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการทักษะการบริหาร
ด้านมนุษยสัมพันธ์ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา.....68

12. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการทักษะการบริหาร
ด้านเทคนิควิธีการ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษา..... 70
13. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการทักษะการบริหาร
ด้านความรู้ความสามารถ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การบริหาร 72
14. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการทักษะการบริหาร
ด้านมนุษยสัมพันธ์ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การบริหาร 74
15. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการทักษะการบริหาร
ด้านเทคนิควิธีการ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การบริหาร ... 76
16. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการทักษะการบริหาร
ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ด้านความรู้ความสามารถ..... 78
17. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการทักษะการบริหาร
ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ด้านมนุษยสัมพันธ์ 79
18. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการทักษะการบริหาร
ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ด้านเทคนิควิธีการ 80
19. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการทักษะการบริหาร
ด้านเทคนิควิธีการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านเทคนิควิธีการ
ของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีตำแหน่งต่างกัน... 81
20. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย
ความต้องการทักษะการบริหาร ด้านความรู้ความสามารถของผู้บริหารที่มี
ตำแหน่งต่างกัน 81

21. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความต้องการทักษะการบริหาร ด้านมนุษยสัมพันธ์ ของผู้บริหารที่มี ตำแหน่งต่างกัน	82
22. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความต้องการทักษะการบริหาร ด้านเทคนิควิธีการ ของผู้บริหารที่มี ตำแหน่งต่างกัน	82
23. แสดงการเปรียบเทียบระหว่างค่าเฉลี่ยความต้องการทักษะการบริหาร ของผู้บริหารโรงเรียน ระหว่างผู้ที่มีวุฒิปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี.....	83
24. แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการทักษะการบริหาร ของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีประสบการณ์บริหารต่างกัน.....	83
25. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความต้องการทักษะการบริหาร ด้านความรู้ความสามารถ ของผู้บริหารที่มี ประสบการณ์การบริหารต่างกัน.....	84
26. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความต้องการทักษะการบริหาร ด้านมนุษยสัมพันธ์ ของผู้บริหารที่มี ประสบการณ์การบริหารต่างกัน.....	84
27. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ความต้องการทักษะการบริหาร ด้านเทคนิควิธีการ ของผู้บริหารที่มี ประสบการณ์การบริหารต่างกัน.....	85